

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

Materiāls sagatavots: 21.04.2021.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 15.08.2025.

Saturs

1. IENĀKUMS	3
1.1. Neapliekams ienākums	4
1.2. Apliekams ienākums	10
Akciju pirkuma tiesību īstenošana (darbaspēka nodokļi)	10
Akciju vai akciju pirkuma tiesību atsavināšana (kapitāla pieaugums)	12
2. IENĀKUMA GŪŠANAS DIENA	14
3. DEKLARĀCIJU UN PĀRSKATU IESNIEGŠANA UN NODOKĻU SAMAKSA.....	15
Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas	15
Ienākums no akciju pirkuma tiesību vai tajās gūto akciju atsavināšanas	18
Saistošie normatīvie akti	21

1. IENĀKUMS

Akciju pirkuma tiesību īstenošana ir akciju iegāde par akciju pirkuma tiesību līgumā noteikto cenu vai, ja tā noteikts līgumā, akciju saņemšana bez maksas.¹

Akciju pirkuma tiesību piešķiršanas nodokļu regulējums attiecas gan uz **akciju**, gan **kapitāla daļu**, gan citām tiesībām saņemt dividendes piešķiršanu atbilstoši [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma](#) izpratnei par akcijām.

Ienākums, kas gūts, īstenojot akciju pirkuma tiesības, kuras **darbiniekam, padomes vai valdes loceklim** uz darba attiecību pamata² piešķīris darba devējs vai uzņēmums, kas ir ar darba devēju saistīta persona [likuma "Par nodokļiem un nodevām"](#) izpratnē (turpmāk – saistītā persona), ir jāietver **algota darba ienākumā** un par to ir jāmaksā algas nodoklis (IIN) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI), ja nav piemērojami nosacījumi par neapliekamu ienākumu.³

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

=

akciju tirgus vērtība akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā

-

akciju iegādes vērtība

Akciju tirgus vērtību akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā nosaka šādi:

- **publiskajā apgrozībā** esošajām akcijām – īstenošanas dienā fiksētā akcijas vidējā svērtā cena vai, ja tādas nav, – tirgus vērtība, kas noteikta atbilstoši regulētā tirgus noteikumiem;
- akcijām, kas **neatrodas publiskajā apgrozībā**, – akciju vērtība, kas norādīta neatkarīgā rakstveida atzinumā, kurš ietver arī vērtējuma veikšanas metodiku un kuru sniegusi persona, kas atbilstoši Komerclikumam iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā vai kas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ir tiesīga sniegt neatkarīgu atzinumu par akciju tirgus vērtību⁴ (turpmāk – sertificēts vērtējums).

Ienākumu aprēķina gan situācijā, kad akciju pirkuma tiesības ir īstenotas kā ar nodokli apliekams ienākums, gan ar nodokli neapliekams ienākums.

Ja saskaņā ar akciju pirkuma tiesības īstenošanas plānu iegūto publiskā apgrozībā neesošo akciju vērtības noteikšanā nav izmantots sertificēts vērtējums, tas neietekmē neapliekama ienākuma konstatēšanu.

¹ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta trešā daļa.](#)

² Darba attiecībām ar kapitālsabiedrības padomi vai valdi pielīdzina arī uz cita veida līguma pamata nodibinātas attiecības, uz kuru pamata kapitālsabiedrības padomes vai valdes locekļi pilda savus pienākumus kapitālsabiedrībā, savukārt kapitālsabiedrības padomes vai valdes locekļi pielīdzina darbiniekam.

³ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" [8. panta 2.⁵ daļa.](#)

⁴ [Turpat, 11.¹¹ panta pirmā un otrā daļa.](#)

1.1. Neapliekams ienākums

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir neapliekams ienākums, ja akciju pirkuma **tiesības piešķirtas atbilstoši to īstenošanas plānam** un īstenoti šādi (visi) [nosacījumi](#):

- a) minimālais **turēšanas periods** (periods no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas dienas līdz dienai, kad darbinieks ir tiesīgs uzsākt akciju pirkuma tiesību īstenošanu) ir ne mazāks kā **12 mēneši**;
- b) minimālajā turēšanas periodā darbinieks ir **darba attiecībās ar uzņēmumu**, kurš piešķīris darbiniekam akciju pirkuma tiesības vai ar kuru saistītā persona [likuma "Par nodokļiem un nodevām"](#) izpratnē darbiniekam ir piešķīrusi akciju pirkuma tiesības;
- c) darba devējs ir **iesniedzis** Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – **VID**) [informāciju](#)⁵ par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu;
- d) akciju pirkuma tiesības tiek īstenotas **ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā** no dienas, kad **izbeigtas darba attiecības** starp darbinieku un darba devēju⁶;
- e) kapitālsabiedrība, kura piešķīrusi akciju pirkuma tiesības, vai ar to saistīta persona **nav izsniegusi** darbiniekam **aizdevumu, kas nav atmaksāts** līdz akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdim:
 - o **izņemot** aizdevumus, ko izsniedz kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kredītēšanas pakalpojuma sniegšanai (piemēram, **kreditēstāde**), ja vien minētie aizdevumi netiek sniegti paša aizdevēja akciju iegādei, lai īstenotu akciju pirkuma tiesības.⁷

Darba attiecību nosacījums ir īstenots arī šādos gadījumos:

- minimālajā turēšanas periodā akciju pirkuma tiesību turētājs pēc **darba attiecību** izbeigšanas ar uzņēmumu, kurš piešķīris akciju pirkuma tiesības, ir stājies darba attiecībās ar uzņēmumu, kurš ir ar darba devēju **saistīta persona**;
- minimālajā turēšanas periodā darbiniekam ir piešķirta valsts **vecuma pensija** (tai skaitā priekšlaicīgi) un darbinieks ir izbeidzis darba tiesiskās attiecības.⁸

1. piemērs

SIA "B" ir piešķīrusi mātes uzņēmuma AS "G" akciju pirkuma tiesības savam darbiniekam Kārlim. Kārlis pēc 11 mēnešiem ir **izbeidzis darba attiecības ar SIA "B", lai uzsāktu darba attiecības ar AS "D", kas ir saistītā persona SIA "B"**. Nosacījums par darba attiecību esību ir izpildīts visā akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā, un šis periods ir skaitāms no brīža, kad Kārlim akciju pirkuma tiesības piešķīrusi SIA "B".

⁵ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta ceturtajā daļā noteiktā informācija.](#)

⁶ Kapitālsabiedrību, kura piešķīrusi akciju pirkuma tiesības vai kura ir ar darba devēju saistīta persona.

⁷ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9. panta pirmās daļas 43. punkts.](#)

⁸ [Turpat, 9. panta vienpadsmitā daļa.](#)

2. piemērs

SIA "M" ir piešķirusi savu kapitāla daļu pirkuma tiesības Lainei ar minimālo turēšanas periodu – 12 mēneši. Laine pēc 10 mēnešiem ir **izbeigusi darba attiecības** ar SIA "M", **lai uzsāktu darba attiecības** ar AS "T", kas ir **saistītā persona** SIA "M". Nosacījums par darba attiecību esību ir izpildīts visā akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā, un šis periods ir skaitāms no brīža, kad Lainei kapitāla daļu pirkuma tiesības piešķirusi SIA "M".

3. piemērs

AS "Z" 2024. gada 12. janvārī ir piešķirusi savu akciju pirkuma tiesības valdes loceklei Maijai ar turēšanas periodu – vienu gadu un sešiem mēnešiem. Divu mēnešu laikā AS "Z" ir iesniegusi VID nepieciešamo informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu. AS "Z" nav izsniegusi Maijai aizdevumu akciju pirkuma tiesību īstenošanai.

Maija ir **izbeigusi darba attiecības** ar AS "Z" 2025. gada 28. februārī, bet akciju pirkuma tiesības īsteno atbilstoši plānam – 2025. gada 12. jūlijā.

Ņemot vērā, ka akciju pirkuma tiesības tiek īstenotas **ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā** no darba attiecību pārtraukšanas un ne ātrāk kā pēc gada un sešiem mēnešiem pēc tiesību piešķiršanas, kā arī ir izpildīti pārējie ar nodokli neapliekama ienākuma nosacījumi, Maijas ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir neapliekams.

Divu mēnešu laikā pēc tam, kad darbiniekiem beidzies periods, kurā varēja pieteikties uz akciju pirkuma tiesībām vai piešķirtas akciju pirkuma tiesības (ja to īstenošanas plāns neparedz pieteikšanos), darba devējs iesniedz VID:

- 1) informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā iesaistītajiem uzņēmumiem:
 - **plāna izdevēja (apstiprinātāja)** nosaukumu, reģistrācijas numuru un adresi;
 - tās akciju sabiedrības nosaukumu, reģistrācijas numuru un adresi, **kuras akcijas tiks pirktas**;
 - par īstenošanu atbildīgā **ārvalstu uzņēmuma** (ja tāds ir) nosaukumu, reģistrācijas numuru un adresi, informāciju par to, vai jebkādas izmaksas, kas saistītas ar akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, tiks attiecinātas uz Latvijā esošu uzņēmumu vai pastāvīgo pārstāvniecību;
- 2) informāciju par izvirzītajiem **kritērijiem**, lai darbinieki kvalificētos dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā, norādot, vai dalībai šajā plānā kvalificējas:
 - visi darbinieki;
 - tikai vadības līmeņa darbinieki;
 - tikai darbinieki, kuri uzņēmumā nostrādājuši noteiktu laikposmu;
 - darbinieki, kuri atbilst citiem uzņēmuma izvirzītiem kritērijiem;
- 3) informāciju par izvirzītajiem **nosacījumiem**, lai akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī darbinieks varētu iegādāties akcijas, un norāda, vai pastāv tādi nosacījumi kā:
 - pārdošanas plāna izpilde, peļņas gūšana, noteikts darbinieka nostrādātais gadu skaits uzņēmumā akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī;
 - citi nosacījumi;

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

- 4) informāciju par plānā paredzēto akciju pirkuma tiesību **minimālo turēšanas periodu**:
 - datumu, ar kuru darbiniekam tiek piešķirtas tiesības nākotnē pirkt akcijas;
 - datumu, ar kuru darbinieks nākotnē drīkstēs īstenot akciju pirkuma tiesības;
- 5) informāciju par iespējām īstenot akciju pirkuma tiesības, ja **darba** tiesiskās **attiecības** tiek **izbeigtas**;
- 6) informāciju par darbinieka iespējām **atsavināt** piešķirtās akciju pirkuma **tiesības** vai iespējām mantot akciju pirkuma tiesības darbinieka nāves gadījumā;
- 7) informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosacījumiem:
 - atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna noteikumiem nākotnē pērkamo **akciju skaitu**, to noteikto iegādes **vērtību**, valūtu;
 - akciju pirkuma tiesības darbiniekam tiek **piešķirtas par brīvu**, vai arī darbiniekam tās jāiegādājas par noteiktu samaksu (šajā gadījumā norāda, vai darbinieks akciju pirkuma tiesības iegādājas pats vai arī **uzņēmums ietur** šo samaksu no darbinieka neto algas);
 - nākotnē iegūstamo akciju iegādes **cenu** (darbinieka iespēju akciju pirkuma tiesību turēšanas perioda beigās iegādāties akcijas ar atlaidi (zemāku par tirgus cenu));
- 8) informāciju par darbiniekiem, kas apstiprinājuši savu dalību akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā:
 - vārdu, uzvārdu un **personas kodu**;
 - akciju pirkuma **tiesību skaitu**, uz ko attiecīgais darbinieks parakstījies;
 - nākotnē iegūstamo akciju skaitu;
 - nākotnē iegūstamo akciju iegādes cenu.⁹

4. piemērs

AS "G" 1. februārī ir uzsākusi akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, kurā līdz 15. jūnijam var pieteikties gan AS "G" darbinieki, gan ar AS "G" saistīto personu darbinieki, kuri atbilst akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem. Informāciju VID par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu līdz 15. augustam sniedz katrs darba devējs **par saviem darbiniekiem**, kuri pieteikušies šajā plānā.

5. piemērs

Kristīne, strādājot ārvalstu uzņēmumā "A", šī gada 10. janvārī pieteicās uz saistītā uzņēmuma "B" akciju pirkuma tiesībām, kuru īstenošanas termiņš ir nākamā gada 11. janvāris. Akciju pirkuma tiesību minimālajā turēšanas periodā (12. septembrī) Kristīne **pārgāja strādāt** uzņēmumam "A" un "B" **saistītajā uzņēmumā** SIA "C". SIA "C" informē VID divu mēnešu laikā (līdz 12. novembrim) par Kristīnes dalību akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā. Ja visi pārējie akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosacījumi ir izpildīti, tad ienākums no Kristīnes akciju pirkuma tiesību īstenošanas nav ar algas nodokli apliekams.

Nodokļu normatīvie akti neierobežo kapitālsabiedrības tiesības veikt grozījumus akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā.

⁹ Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 89.⁷ punkts.

Arī tad, ja tiek **veikti grozījumi akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā**, darba devējam vai kapitālsabiedrībai, kura ir ar darba devēju saistīta persona, divu mēnešu laikā no šo grozījumu spēkā stāšanās dienas ir pienākums iesniegt informāciju VID.¹⁰

6. piemērs

AS "K" ir 10. janvārī piešķirusi savu akciju pirkuma tiesības vairākiem saviem darbiniekiem un valdes locekļiem ar minimālo turēšanas termiņu – nākamā gada 10. maijs. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns atbilst neapliekama ienākuma nosacījumiem, un par to AS "K" ir iesniegusi informāciju VID.

AS "K" tā paša gada 1. decembrī ir palielinājusi uzņēmuma pamatkapitālu un attiecīgi pieņēmusi lēmumu akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā **palielināt** akciju pirkuma tiesību īstenošanas rezultātā **iegūstamo akciju skaitu**. AS "K" divu mēnešu laikā pēc grozījumu stāšanās spēkā iesniedz VID informāciju par grozījumu sākotnējā VID iesniegtajā informācijā.

Minētie darbinieki/valdes locekļi īsteno akciju pirkuma tiesības nākamā gada 10. maijā kā ar nodokli neapliekamu ienākumu.

Darba devējam jāziņo VID tikai par tādām izmaiņām akciju pirkuma tiesību plānā, kas atšķiras no sākotnēji paziņotas informācijas.

7. piemērs

AS "C" ir 1. jūnijā piešķirusi savu akciju pirkuma tiesības vairākiem saviem darbiniekiem ar minimālo turēšanas termiņu – nākamā gada 1. jūnijs. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns atbilst neapliekama ienākuma nosacījumiem, un par to AS "C" ir iesniegusi informāciju VID.

Akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā bija noteikta cena, par kādu nākotnē darbinieks varēs iegādāties akcijas. Tomēr tirgus cena ir mainījusies, un akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā darbiniekiem par šādu cenu nebūtu izdevīgi pirkt akcijas. Attiecīgi akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā ir **samazināta akcijas cena**, par kādu darbinieki varēs iegādāties akcijas akciju pirkumu tiesību īstenošanas dienā.

AS "C" iesniedz informāciju VID par grozījumiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā, un spēkā paliek esošais akciju pirkuma tiesību īstenošanas termiņš un plānotais darbinieku ienākums – ar nodokli neapliekams.

8. piemērs

SIA "L" ir iesniegusi VID informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu ar trīs gadu turēšanas periodu, kura rezultātā tiks iegūtas saistītā uzņēmuma AS "P" akcijas. Tomēr pēc gada AS "P" reorganizācijas rezultātā apvienojas, un rezultātā šī paša akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna rezultātā darbiniekiem būs tiesības iegūt **saistītā uzņēmuma AS "V" akcijas**.

SIA "L" divu mēnešu laikā pēc grozījumiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā iesniedz VID pilnu informāciju par aktuālo akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, saglabājot esošo akciju pirkuma tiesību turēšanas termiņu.

¹⁰ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta devītā daļa.

9. piemērs

AS "L" ir iesniegusi VID informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu ar gadu ilgu akciju pirkuma tiesību turēšanas periodu, kura rezultātā tiks iegūtas AS "L" akcijas. Tomēr pēc gada AS "L" reorganizācijas rezultātā apvienojas, un rezultātā šī paša akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna rezultātā darbiniekiem būs tiesības iegūt **saistītā uzņēmuma AS "N" akcijas un par darba devēju** kļūs AS "N".

AS "N" divu mēnešu laikā pēc darba attiecību uzsākšanas iesniedz VID pilnu informāciju par aktuālo akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, saglabājot esošo akciju pirkuma tiesību turēšanas termiņu.

10. piemērs

SIA "Z" ir iesniegusi informāciju VID par Laurim piešķirtajām akciju pirkuma tiesībām, bet to turēšanas periodā Lauris izbeidz darba attiecības ar SIA "Z", lai uzsāktu **darba attiecības ar saistīto uzņēmumu SIA "X"**. Tā kā akciju pirkuma tiesības tik un tā tiks īstenotas saskaņā ar SIA "Z" iesniegto informāciju (par izdevumiem ir atbildīga SIA "Z", un SIA "X" atsevišķi nepiedalās akciju pirkumu tiesību plānā), tad SIA "Z" nav pienākuma sniegt informāciju VID par grozījumiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā.

Ja akciju pirkuma tiesību plānā **mainās** kapitālsabiedrības **nosaukums** vai **adrese**, bet tā joprojām juridiski ir tas pats komersants, tad darba devējam par šīm izmaiņām VID nav jāziņo.

11. piemērs

SIA "H" ir 1. martā piešķirusi savu akciju pirkuma tiesības vairākiem darbiniekiem ar akciju pirkuma tiesību īstenošanas termiņu – nākamā gada 1. martā. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns atbilst neapliekama ienākuma nosacījumiem, un par to SIA "H" ir iesniegusi informāciju VID. SIA akciju pirkuma tiesību turēšanas laikā **maina nosaukumu**, jo reorganizācijas rezultātā ir paplašinājusies.

SIA "H" nav pienākuma sniegt informāciju VID par grozījumiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā, jo VID rīcībā ir informācija gan par neaktuālo, gan par aktuālo nosaukumu atbilstoši reģistrācijas numuram.

Arī tad, ja saskaņā ar akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu kapitālsabiedrība nākotnē piešķirs **dažādu kategoriju** akcijas vai kapitāla daļas, ienākums no šādu akciju pirkuma tiesību īstenošanas var kļūt ar nodokli neapliekams.

12. piemērs

SIA "R" plāno īstenot kapitāla daļu pirkuma tiesību plānu, kurā darbinieki bez maksas saņems dažādu kategoriju SIA "R" kapitāla daļas. Augstākā līmeņa vadītāji saņems "A" kategorijas kapitāla daļas ar tiesībām saņemt **dividendes proporcionāli vairāk nekā piederušo kapitāla daļu skaits un balsstiesības**, bet pārējie darbinieki varēs saņemt "B" kategorijas kapitāla daļas ar tiesībām saņemt tikai dividendes, kas procentuāli ir mazākas nekā piederušais kapitāla daļu skaits. Arī šāds ienākums no kapitāla daļa pirkuma tiesībām var būt ar nodokli neapliekams, ja tiek īstenoti neapliekamā ienākuma nosacījumi.

13. piemērs

Mārtiņš piedalās ārvalstu kapitālsabiedrības akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā. Minētais ārvalstu uzņēmums ir saistīta persona ar Mārtiņa darba devēju, kā pamatā viņš varēja pieteikties šādam plānam. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns paredz, ka akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī viņš var **norēķināties ar daļu no savām akciju pirkuma tiesībām** (atteikties no tām, atdodot atpakaļ kapitālsabiedrībai), lai **samaksātu par iegūstamajām akcijām**. Ja tiek izpildīti pārējie akciju pirkuma tiesību nosacījumi (skat. [1.1. apakšnodaļā](#)), tas ir neapliekams ienākums.

14. piemērs

Darbiniekam ir piešķirtas akciju pirkuma tiesības nākotnē saņemt akcijas bez maksas. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns paredz 12 mēnešu minimālo turēšanas periodu, darba attiecību esību, tiesības **mantot akciju pirkuma tiesības**, kā arī darba devējs ir iesniedzis divu mēnešu laikā VID informāciju par plānu. Darbinieka nāves gadījumā nav piemērojams darba attiecību nosacījums, tāpēc bijušā darbinieka ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir neapliekams, kas jānorāda paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām.

Piemēri gadījumiem, kad minētais nosacījums par aizdevumu savam vai saistītā uzņēmuma darbiniekam akciju iegādei akciju pirkuma tiesību īstenošanai izpildīts neatkarīgi no tā, kad tiek atmaksāts izsniegtais aizdevums:

1.2. Apliekams ienākums

Akciju pirkuma tiesību īstenošana (darbaspēka nodokļi)

15. piemērs

Ritvaram ir piešķirtas akciju pirkuma tiesības. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns paredz īstenot akciju pirkuma tiesības pēc 36 mēnešiem no brīža, kad akciju pirkuma tiesības piešķirtas. Darba devējs nav iesniedzis VID akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu. Ritvara ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir ienākums, kas apliekams ar darbaspēka nodokļiem (IIN un VSAOI).

Darba devējam arī par tādiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāniem, kas ir ar nodokli apliekami, ir pienākums divu mēnešu laikā iesniegt informāciju VID.

16. piemērs

Pārsla no darba devēja ir saņēmusi kapitāla daļu pirkuma tiesības ar to minimālo turēšanas periodu seši mēneši. Pārslas darba devējs divu mēnešu laikā pēc šādu kapitāla daļu pirkuma tiesību piešķiršanas iesniedz informāciju VID par kapitāla daļu pirkuma tiesību īstenošanas plānu.

17. piemērs

Rihardam darba devējs piešķīris akciju pirkuma tiesības, kuru īstenošanas plāns paredz **īstenot** jau pēc **sešiem mēnešiem**, proti, 30. maijā iegādāties akcijas ar 40 % atlaidei. Akciju tirgus vērtība akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā ir 3000 eiro. Rihards izmanto savas tiesības un 30. maijā iegādājas akcijas par 1800 eiro (40 % atlaide no 3000 eiro).

Riharda darba devējs Riharda 1200 eiro (3000 – 1800) ienākumam no akciju pirkuma tiesību īstenošanas piemēro darbaspēka nodokļus (VSAOI un IIN). Skatīt piemēra turpinājumu [22. piemērā](#).

Ja darbinieks no motivācijas programmas **saņem naudu, nevis akcijas**, tad tas netiek uzskatīts par ienākumu no akciju pirkuma tiesību izmantošanas. Šādā gadījumā darba devējam ir jāaprēķina un jāietur algas nodoklis.

18. piemērs

Elīna piedalās ar darba devēju saistītā ārvalstu uzņēmuma akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā. Latvijas darba devējs ir iesniedzis VID informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, kurš paredz 12 mēnešu akciju pirkuma tiesību turēšanas periodu, darba attiecību esību, akciju pirkuma tiesību īstenošanu ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc darba attiecību pārtraukšanas, saņemot bezmaksas akcijas (skat. neapliekama ienākuma nosacījumus [1.1. apakšnodalā](#)). Tomēr akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā Elīnai izmaksā **akciju vērtības ekvivalentu naudā**, nevis akcijas.

Šāds ienākums netiek uzskatīts par ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, jo rezultātā netiek saņemtas akcijas. Attiecīgi šādas naudas izmaksas brīdī Elīnas darba devējs aprēķina darbaspēka nodokļus.

19. piemērs

Kaspars piedalās ar darba devēju saistītā ārvalstu uzņēmuma akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā. Šis plāns neparedz tiesības atsavināt akciju pirkuma tiesības. Reorganizācijas rezultātā akciju pirkuma tiesību izdevējs (ārvalstu uzņēmums) plāno ierobežot personu loku, kam pieder uzņēmuma akcijas, un atteikties no akciju pirkuma tiesībām kopumā. Tādējādi **darba devējs atpērk** akciju pirkuma **tiesības** no saviem darbiniekiem par iegūstamo akciju nominālvērtību.

Minētais ienākums nav uzskatāms par ienākumu no darījuma, kas vērsts uz kapitāla aktīvu iegūšanas tiesību atsavināšanu, jo neviena cita persona neīstēnos akciju pirkuma tiesības. Attiecīgi šādam ienākumam piemērojami darbaspēka nodokļi.

Ja akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns paredz **mantot akciju pirkuma tiesības** un to īstenošanas dienā neizpildās neapliekama ienākuma nosacījumi vai arī akciju vietā bijušajam **darbiniekam** (vai viņa mantojuma masai) tiek izmaksāta nauda, darba devējam jāaprēķina darbaspēka nodokļi (gan IIN, gan VSAOI) par bijušā (mirušā) darba ņēmēja ienākumiem.

Ja pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas **mantiniekiem** izmaksā kompensāciju par neīstēnotajām akciju pirkuma tiesībām piešķiramo akciju vērtību **naudā**, tad mantinieki gūst ar darba attiecībām vai mantojumu nesaistītu ienākumu, kas ir apliekams ar nodokli.

Ja darbinieka ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir apliekams ar algas nodokli, darba devējs **aprēķina** gan **IIN**, gan **VSAOI** (gan darba devēja, gan darba ņēmēja daļu – vispārējā gadījumā kopējā likme ir 34,09 %) kā darba algai.¹¹

No 2025. gada ar algas nodokli apliekama ienākuma izmaksas brīdī darba devējam ir pienākums ieturēt **25,5 %** IIN neatkarīgi no izmaksas apmēra, tomēr gada ienākumu deklarācijā ienākuma saņēmējam tiks pārrēķināts gada laikā ieturētais nodoklis un kopējie ar progresīvo IIN likmi apliekamie ienākumi, **pārsniegumam virs 105 300 eiro** piemērojot **33 %** IIN.

¹¹ [Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 14. panta pirmā daļa.](#)

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

Ja gada ar nodokli apliekamie ienākumi (t. sk. ienākums no kapitāla pieauguma) un ar nodokli neapliekamās dividendes vai likvidācijas kvotas pārsniedz 200 000 eiro, tad no 2025. gada ienākumu deklarācijā ienākuma saņēmējam **papildus** tiek **aprēķināts 3 % IIN** par visu šo ienākumu¹².

Savukārt ienākumam 2024. gadā (ja ienākuma gūšanas diena ir 2024. gadā) IIN likme izmaksas brīdī ir 20 % vai 23 % atbilstoši ienākumam un algas nodokļa grāmatiņai, bet gada ienākumu deklarācijā aprēķina 31 % IIN ienākumam virs 78 100 eiro.

Akciju vai akciju pirkuma tiesību atsavināšana (kapitāla pieaugums)

Ienākumu no akciju pirkuma tiesību vai akciju pirkuma tiesību īstenošanas rezultātā iegūto akciju atsavināšanas (pārdošanas, maiņas) aprēķina kā kapitāla pieaugumu¹³ un tam no 2025. gada piemēro **25,5 %** nodokli (iepriekš – 20 %).

$$\text{Kapitāla pieaugums} = \text{kapitāla aktīva (akciju vai akciju pirkuma tiesību) atsavināšanas cena} - \text{iegādes vērtība}$$

20. piemērs

Māriņe 25. aprīlī par 2000 eiro **atsavina akcijas**, ko **ieguvusi bez maksas**, īstenojot akciju pirkuma tiesības. Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas tika atzīts par neapliekamu ienākumu.

Māriņes ienākums no kapitāla pieauguma ir 2000 eiro (2000 – 0). IIN no kapitāla pieauguma ir 510 eiro (25,5 % no 2000).

Par akciju iegādes vērtību uzskata to **tirgus vērtību** akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā, ja šīs akcijas ir iegūtas, īstenojot akciju pirkuma tiesības, un akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā gūtais ienākums ir [apliekams ar algas nodokli](#)¹⁴.

21. piemērs

Pēteris piedalās darba devēja kapitāla daļu pirkuma tiesību plānā. Plāns paredz, ka darba devējam ir pirkuma tiesības kapitāla daļu atpirkšanas gadījumā. Pēteris **īsteno** kapitāla daļu pirkuma tiesības, nopērkot akcijas par 2000 eiro kā **ar nodokli neapliekamu ienākumu**, bet pēc pieciem gadiem 1. septembrī **pārdod** savas **kapitāla daļas** atpakaļ darba devējam par 10 000 eiro.

Pēteris ir guvis 8000 eiro (10 000 – 2000) ienākumu no kapitāla pieauguma, no kura jāmaksā 2040 eiro iedzīvotāju ienākuma nodoklis (25,5 % no 8000).

¹² Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15.¹ pants.

¹³ Turpat, 11.¹¹ panta astotā daļa.

¹⁴ Turpat, 11.⁹ panta 4.¹ daļa.

22. piemērs

Rihards 3. septembrī par 4010 eiro **pārdod akcijas**, ko ieguvis, īstenojot akciju pirkuma tiesības, kad to tirgus vērtība bija 3000 eiro ([skatīt 17. piemēru](#)). Ņemot vērā, ka Riharda **darba devējs** ir aprēķinājis ienākumu un **ieturējis darbaspēka nodokļus** no Riharda ienākuma no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, Riharda ienākums no kapitāla pieauguma ir 1010 eiro (4010 – 3000). IIN no kapitāla pieauguma ir 257,55 eiro (25,5 % no 1010).

23. piemērs

Alīna 15. septembrī saskaņā ar akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu guva no darba devēja 15 000 eiro ar algas nodokli apliekamu ienākumu, bet 1. decembrī pārdeva īstenotās akcijas, gūstot 2000 eiro ienākumu no kapitāla pieauguma. Paralēli Alīnai šajā gadā bija 180 000 eiro darba alga un 5000 eiro ar nodokli neapliekamas dividendes.

Alīna par 2000 eiro ienākumu no kapitāla pieauguma aprēķina 510 eiro (25,5 % no 2000) iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Tā kā **darba devējs** no Alīnas darba algas un ienākuma no akciju pirkuma tiesību **īstenošanas dienā ieturējis** 25,5 % **IIN**, bet rezumējošā kārtībā 89 700 eiro ienākumam (195 000 – 105 300) piemēro 33 % IIN, ko samazina par 10 % no solidaritātes nodokļa, un 2000 eiro (180 000 + 15 000 + 2000 + 5000 – 200 000) ienākumam piemēro papildu 3 % IIN, Alīnai, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, var veidoties IIN piemaksa (parāds valsts budžetam).

2. IENĀKUMA GŪŠANAS DIENA

Par akciju pirkuma tiesību īstenošanas (ienākuma gūšanas) dienu uzskatāma diena, kad normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā **pāriet īpašuma tiesības uz akcijām**.¹⁵

Par akciju pirkuma tiesību vai akciju atsavināšanas (ienākuma gūšanas) dienu uzskata dienu, kad minētais kapitāla aktīvs ir atsavināts vai saņemta nauda vai citas lietas.¹⁶

Ja atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem **darbinieks atsavina akciju pirkuma tiesības**, darba devējs to īstenošanas dienā neatkarīgi no tā, kura persona šīs tiesības īsteno, aprēķina darbinieka (kam sākotnēji tika piešķirtas akciju pirkuma tiesības) ienākumu un piemēro darbaspēka nodokļus.¹⁷

24. piemērs

*Jānim un Kristapam piešķirtas AS "B" akciju pirkuma tiesības iegūt darba devēja akcijas bez maksas. Plānā noteikts, ka, darbiniekam izbeidzot darba attiecības pirms akciju pirkuma tiesību īstenošanas termiņa (2025. gada 12. oktobra), akcijas netiek iegūtas. Jānis 2025. gada 14. martā **pārdod savas akciju pirkuma tiesības** Kristapam un tā paša gada 31. martā izbeidz darba attiecības. Jāņa darba devējs AS "B" 2025. gada 12. oktobrī (akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā) aprēķina Jāņa ienākumu un piemēro IIN un VSAOI¹⁸.*

Ja atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem darbinieks **saglabā tiesības īstenot** akciju pirkuma tiesības arī **pēc darba attiecību izbeigšanas** vai atsavina akciju pirkuma tiesības pēc darba attiecību izbeigšanas, bijušais darba devējs akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā neatkarīgi no tā, kura persona šīs tiesības īsteno, aprēķina bijušā darbinieka (kam sākotnēji tika piešķirtas akciju pirkuma tiesības) ar algas nodokli apliekamo ienākumu. Minētais ar algas nodokli apliekamais ienākums attiecināms uz taksācijas periodu, kurā tika izbeigtas darba attiecības, un tam piemēro attiecīgā gada algas nodokļa likmi.¹⁹

54. piemērs

*Liene ir **izbeigusi darba attiecības** ar AS "C" 28. februārī (astoņus mēnešus pēc akciju pirkuma tiesību piešķiršanas), bet akciju pirkuma tiesības īsteno atbilstoši plānam – tā paša gada 12. jūlijā. Lienes ienākuma gūšanas diena par ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir 12. jūlijs. Ņemot vērā, ka Lienei bija darba attiecības ar AS "C" mazāk par 12 mēnešiem no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas brīža, ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas uzskatāms par apliekamu ar algas nodokli, un AS "C" 12. jūlijā aprēķina Lienei darbaspēka nodokļus (IIN un VSAOI) kā darba algai.*

¹⁵ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 16.¹ panta vienpadsmitā daļa.

¹⁶ Turpat, 16.¹ panta pirmā daļa un Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumu Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību" 54.2. apakšpunkts.

¹⁷ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta sestā daļa.

¹⁸ Skatīt piemēra turpinājumu 28. un 30. piemērā.

¹⁹ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.¹¹ panta septītā daļa.

3. DEKLARĀCIJU UN PĀRSKATU IESNIEGŠANA UN NODOKĻU SAMAKSA

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

Ja darbinieka ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas ir apliekams ar algas nodokli, darba devējs iekļauj šo ienākumu:

- **darba devēja ziņojumā;**
- **paziņojumā** par fiziskajai personai izmaksātajām summām.

Ar algas nodokli apliekamu ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas deklarē "[Darba devēja ziņojumā](#)" līdz ienākuma gūšanas mēneša **17. datumam**.

Aprēķināto IIN un VSAOI par darbinieka ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas iemaksā [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz ienākuma gūšanas mēneša **23. datumam**.

Ar algas nodokli **apliekamu ienākumu** no akciju pirkuma tiesību īstenošanas deklarē "[Paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām](#)" (turpmāk – paziņojums) ar ienākumu veidu kodu 1001, ko sniedz līdz:

- nākamā gada **1. februārim**, ja darba attiecības saglabājušās līdz ienākuma gūšanas gada beigām (paziņojums par gadu);
- nākamā mēneša **15. datumam**, ja darba attiecības nav pastāvējušas līdz gada beigām (paziņojums par mēnesi, kurā izbeigtas darba attiecības).²⁰

Savukārt ar algas nodokli **neapliekamo ienākumu** no akciju pirkuma tiesību īstenošanas deklarē paziņojumā ar ienākuma veida kodu 3062²¹ līdz **nākamā gada 1. februārim**.

26. piemērs

*Baiba īsteno akciju pirkuma tiesības 15. jūnijā un tajā pašā dienā **izbeidz darba attiecības**. Baibas darba devējs līdz tā pašā mēneša 17. datumam iesniedz darba devēja ziņojumu, kur norāda ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, un samaksā IIN un VSAOI vienotajā nodokļu kontā līdz tā pašā mēneša 23. datumam. Papildus līdz tā pašā gada 15. jūlijam Baibas darba devējs iesniedz paziņojumu par jūniju, kur ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas norāda kopā ar darba algas ienākumu ar ienākuma veida kodu 1001.*

²⁰ [Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17. panta septītā daļa.](#)

²¹ [VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts.](#)

27. piemērs

Marko 28. februārī **izbeidz darba attiecības** ar darba devēju, kurš viņam piešķir akciju pirkuma tiesības, bet tā paša gada 12. jūlijā (akciju tirgus vērtība ir 10 000 eiro) Marko īsteno akciju pirkuma tiesības atbilstoši plānam kā neapliekamu ienākumu.

Marko darba devējs līdz nākamā gada 1. februārim iesniedz paziņojumu par gadu (gadu, kurā izbeigtas darba attiecības) un paziņojumā norāda Marko neapliekamo ienākumu. Paziņojumu aizpilda šādi:

Paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām

Pārbaudīt un saglabāt
Iesniegt
Dokumenta drukas versija

▼ Pamatdati

Reģistrācijas numurs
Nosaukums
Adrese

Taksācijas periods* Gads Mēnesis

1. ceturksnis 2. ceturksnis 3. ceturksnis 4. ceturksnis

Pirmreizējs dokuments

Pirmreizējs dokuments, ar kuru tiek pievienotas rindas iepriekš iesniegtam dokumentam

Iesniegšanas veids*

Precizējums, kas pilnībā aizstāj iepriekš iesniegto dokumentu

Precizējums, kas satur tikai tās rindas, kurās jāveic summu labojumi

	Ienākuma saņēmējs		Ienākuma veids*	Ienākuma gūšanas periods		Ienākuma izmaksas mēnesis	Ieņēmumi
	Personas kods*	Vārds, uzvārds*		no*	līdz*		
1	<input type="text" value="1111111111"/>	<input type="text" value="Marko"/>	<input type="text" value="3062"/>	<input type="text" value="01.01.20XX"/>	<input type="text" value="28.02.20XX"/>	<input type="text" value="februāris"/>	<input type="text" value="10000,00"/>

Vairāk informācijas VID tīmekļvietnes sadaļā ["IIN Informatīvie un metodiskie materiāli"](#) materiālos "Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem" un "Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām iesniegšana".

Ja ienākuma gūšanas diena ir vēlāk nekā attiecīgā mēneša **darba devēja ziņojuma** iesniegšanas termiņš, darba devējs precizē darba devēja ziņojumu:

- par iepriekšējo mēnesi pirms pārskata mēneša – precizējumus sniedz pārskata mēneša darba devēja ziņojuma 6. un 7. ailē, norādot palielinājumu;
- par mēnešiem pirms iepriekšējā pārskata mēneša – labo kļūdaini iesniegtā darba devēja ziņojuma 4. un 5. aili.²²

²² Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 29.¹ panta pirmā un otrā daļa.

28. piemērs

Jānis 2025. gada 14. martā **pārdod savas akciju pirkuma tiesības** Kristapam un tā paša gada 31. martā **aiziet no darba** AS "C", lai gan AS "C" piešķirto akciju pirkuma tiesību īstenošanas termiņš ir 2025. gada 12. oktobris ([skatīt 24. piemēru](#)). Jāņa bijušais darba devējs AS "C" pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā trīs gadu laikā, ja precizējums netiek veikts par iepriekšējo mēnesi) precizē darba devēja ziņojumu par 2025. gada martu (mēnesi, kad pārdotas akciju pirkuma tiesības), norādot Jāni to personu sarakstā, kas apdrošināmas atbilstoši visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, ar darba attiecību veidu "DN, ar kuriem ir izbeigtas DA, kam bija akcijas", un samaksā **aprēķināto IIN un VSAOI** vienotajā nodokļu kontā līdz 2025. gada 23. oktobrim (mēnesim, kad īstenotas akciju pirkuma tiesības).

Ņemot vērā, ka akciju tirgus vērtība akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā (2025. gada 12. oktobrī) ir 1500 eiro, bet 2025. gada aprīlī deklarētie Jāņa 2025. gada marta ienākumi bija 1100 eiro, darba devēja ziņojumu precizē šādi:

Darba devēja ziņojums

Pirmreizējs dokuments
 Precizējums

▼ Pamatdati

Reģistrācijas numurs
 Nosaukums
 Adrese
 Taksācijas periods* 2025 marts ▼

1. Apdrošināmi visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem

Darba ņēmēji, kuri ir apdrošināmi atbilstoši visiem valsts sociālās apdrošināšanas veidiem

Personas kods vai reģistrācijas numurs*	Vārds, uzvārds*	Darba ienākumi*	Aprēķinātās VSAOI iemaksas*	Precizētie darba ienākumi ((+) vai (-))	Precizētās aprēķinātās VSAOI iemaksas ((+) vai (-))	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Darba attiecību veids*	Uzņēmējdarbības riska valsts nodeva
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1111111111	Jānis	2600,00	886,34			463,34	DN, ar kuriem ir izbei

Papildus Jāņa darba devējs pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā trīs gadu laikā) precizē paziņojumu par 2025. gada martu (mēnesi, kurā izbeigtas darba attiecības), palielinot iepriekš deklarētos ienākumus un aprēķinātos nodokļus.

Pārskaitīt (ieskaitīt) budžetā nodokļus no **darba devēja līdzekļiem**, neieturot tos no darbinieka, ir aizliegts, izņemot, ja jāaprēķina nodokļi par ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas bijušajam darbiniekam, no kura aprēķinātās nodokļa summas nav iespējams ieturēt²³.

²³ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 29. panta otrā daļa, likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 20.² panta trešā daļa.

29. piemērs

Santa iepriekšējā gada 28. maijā ir **izbeigusi darba attiecības** ar darba devēju, kurš piešķir viņai akciju pirkuma tiesības ar minimālo turēšanas termiņu – šī gada 1. janvāri. Santa šī gada 3. janvārī īsteno akciju pirkuma tiesības. Santas darba devējs tajā pašā dienā aprēķina IIN un VSAOI par Santas ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, piemērojot iepriekšējā gada VSAOI likmi un IIN likmi (gadā, kad izbeigtas darba attiecības).

Santas darba devējs pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā trīs gadu laikā, jo precizējums netiek veikts par iepriekšējo mēnesi) precizē darba devēja ziņojumu par iepriekšējā gada maiju (mēnesi, kurā izbeigtas darba attiecības), kur aprēķina VSAOI. Santu norāda to personu sarakstā, kas apdrošināmas atbilstoši visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, ar darba attiecību veidu "DŅ, ar kuriem ir izbeigtas DA, kam bija akcijas", 10. ailē norāda samaksas termiņu – šī gada 23. janvāri.

Tāpat Santas darba devējs iepriekšējā gada decembra darba devēja ziņojumā, ko iesniedz līdz šī gada 17. janvārim, norāda par Santas ienākumu aprēķināto IIN. Santu norāda to personu sarakstā, kuras nav obligāti sociāli apdrošināmas, ar darba attiecību veidu "pers., no kuru darba ienāk. ietur. IeIeN pie iepr. DD".

Aprēķināto IIN samaksā vienotajā nodokļu kontā līdz 23. janvārim (ienākuma gūšanas mēneša 23. datumam).

Papildus Santas darba devējs pēc akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienas (pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā trīs gadu laikā) precizē paziņojumu par iepriekšējā gada maiju (mēnesi, kurā izbeigtas darba attiecības), palielinot iepriekš deklarētos ieņēmumus un aprēķinātos nodokļus.

Vairāk informācijas VID tīmekļvietnes sadaļā "[VSAOI Informatīvie un metodiskie materiāli](#)" materiālos "Darba devēju un darba ņēmēju valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas", "Darba devēja ziņojuma aizpildīšana" un "Darba devēja ziņojuma un ziņu par darba ņēmējiem aizpildīšana un iesniegšana Elektroniskās deklarēšanas sistēmā".

Ienākums no akciju pirkuma tiesību vai tajās gūto akciju atsavināšanas

Ja ienākums (starpība starp iegādes un pārdošanas cenu) no akciju pirkuma tiesību vai tajās gūto akciju atsavināšanas **nepārsniedz 1000 eiro** ceturksnī, ienākuma saņēmējs iesniedz "[Pārskata perioda deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma](#)" (turpmāk – deklarācija DK) līdz nākamā gada **15. janvārim** un aprēķināto IIN samaksā [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz tā paša mēneša **23. janvārim**.

Ja ienākums neveidojas (starpība ir 0 vai ir gūti zaudējumi), ienākuma saņēmējam nav pienākuma iesniegt deklarāciju DK.

30. piemērs

Jānis 2025. gada 14. martā pārdod savas akciju pirkuma tiesības kolēģim Kristapam par 1000 eiro un tā paša gada 31. martā aiziet no darba. Tādējādi Jānis **gūst ienākumu gan no akciju pirkuma tiesību īstenošanas, gan no kapitāla aktīva (akciju pirkuma tiesību) atsavināšanas**. Jāņa darba devējs plānotajā akciju pirkuma īstenošanas dienā (2024. gada 12. oktobrī) piemēro darbaspēka nodokļus ([skatīt 28. piemēru](#)), bet Jānis akciju pirkuma tiesību pārdošanas dienā (2025. gada 14. martā) pats aprēķina ienākumu no kapitāla pieauguma ([skatīt 24. piemēru](#)). Jāņa ienākums (kapitāla pieaugums) no akciju pirkuma tiesību pārdošanas ir 1000 eiro (1000 – 0), jo Jānis akciju pirkuma tiesības ir ieguvis bez maksas. Ņemot vērā minēto, Jānis līdz 2026. gada 15. janvārim iesniedz deklarāciju DK, jo ienākums nepārsniedz 1000 eiro, un samaksā 255 eiro (25,5 % no 1000) vienotajā nodokļu kontā līdz 2026. gada 23. janvārim.

Ja ienākums (starpība starp iegādes un pārdošanas cenu) no akciju pirkuma tiesību vai tajās gūto akciju atsavināšanas pārsniedz **1000 eiro ceturksnī**, ienākuma saņēmējs iesniedz deklarāciju DK līdz nākamā ceturkšņa pirmā mēneša **15. datumam** un aprēķināto IIN samaksā [vienotajā nodokļu kontā](#) līdz tā paša mēneša **23. datumam**.

31. piemērs

Leons 3. septembrī **pārdod** par 5000 eiro **akcijas**, ko ieguvis, īstenojot akciju pirkuma tiesības, kad to tirgus vērtība bija 3500 eiro. Ņemot vērā, ka Leona darba devējs, kas piešķir akciju pirkuma tiesības, to īstenošanas dienā ir aprēķinājis darbaspēka nodokļus (IIN un VSAOI), jo ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas netika atzīts par neapliekamu, Leona ienākums no šādu akciju pārdošanas ir 1500 eiro (5000 – 3500). Leons iesniedz VID deklarāciju DK līdz tā paša gada 15. oktobrim (15. datumam nākamajā mēnesī pēc 3. ceturkšņa beigām):

Pārskata perioda deklarācija par ienākumu no kapitāla pieauguma - DK veidlapa

Pārbaudīt un saglabāt
Iesniegt
Dokumenta drukas versija

Pirmreizējs dokuments Precizējums

Pamatdati

Reģistrācijas numurs
Nosaukums: Leons
Adrese
Nerezidents:

Gads: 20XX

Ienākumu gūšanas periods*
 par gadu 1. ceturksnis 2. ceturksnis 3. ceturksnis 4. ceturksnis

Mēnesis:

1	2	R	F	L	3	4	5	6	7	8	9
1	2				3	4	5	6	7	8	9
1	2				3	4	5	6	7	8	9
1	03.09.20XX				A - Ienākums no darījuma ar akcijām vai kapitāla daļām	5000,00	3500,00	0,00		1500,00	382,50

Leons samaksā 382,50 eiro (25,5 % no 1500) vienotajā nodokļu kontā līdz 23. oktobrim.

Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas

Ja akciju pārdošanas darījums uzsākts 2024. gadā, bet pabeigts (saņemta nauda) 2025. gadā, tad šādam ienākumam no kapitāla pieauguma piemēro 2024. gada IIN likmi – 20 %.

Tādā gadījumā ienākuma saņēmējam līdz 2025. gada 1. februārim jāiesniedz VID "Informācija par darījumiem, kas uzsākti, bet nav pabeigti vienā gadā", bet, iesniedzot deklarāciju DK, jāatzīmē "L" – piemērot likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" pārejas noteikumu 196. punktu.

Ja gada laikā veikti arī citi darījumi ar kapitāla aktīvu pārdošanu (izņemot kryptoaktīvus) un kādā no tiem ciesti zaudējumi, ienākuma saņēmējs var līdz nākamā gada **1. martam** iesniegt "[Gada kapitāla pieauguma precizēšanas deklarāciju](#)" un atgūt gada laikā pārmaksāto nodokli par kapitāla pieaugumu.

[Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19. pants.](#)

IIN un VSAOI samaksā vienotajā nodokļu kontā:

Saņēmējs:	Valsts budžets (VID)
Reģistrācijas numurs:	90000010008
BIC kods:	TRELLV22
Konts (IBAN):	LV33TREL1060000300000

Pēc deklarācijas iesniegšanas aprēķināto nodokli var samaksāt tiešsaistē, izmantojot VID [elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) darba loga sadaļu "[Maksājumi](#)":

Ailē "**Summa**" norāda deklarācijā aprēķināto nodokli (summa var būt jau automātiski norādīta, ja deklarācija jau ir pieņemta) vai arī citu skaitli, ja tiek maksāts vienlaikus par vairākām deklarācijām vai iepriekšējiem parādiem.

Maksājuma mērķi var norādīt deklarācijas nosaukumu un taksācijas periodu.

Nospiežot podu "**Maksāt**", ir iespēja izvēlēties savu banku un nodokli samaksāt tiešsaistē internetbankā.

Saistošie normatīvie akti

- [Likums "Par nodokļiem un nodevām"](#)
- [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums](#)
- [Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu"](#)
- [Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumi Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"](#)
- [Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumi Nr. 610 "Noteikumi par paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju"](#)
- [VID ienākumu veidu un papildu atvieglojumu veidu kodu saraksts](#)
- [Ministru kabineta 2010. gada 7. septembra noteikumi Nr. 827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)
- [Ministru kabineta 2018. gada 30. oktobra noteikumi Nr. 662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību"](#)

Lai apskatītu iepriekšējās versijas, seko saitei:

- [Ienākums no akciju pirkuma tiesību īstenošanas \(15.08.2025.\)](#)

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 21.04.2021.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 15.08.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Valsts ieņēmumu dienesta [elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".